

Den åbne skole i Vejen Kommune

*Statusrapport for skoleåret 2016/2017:
Eksisterende samarbejder samt fremtidige
udfordringer og muligheder*

Den åbne skole i Vejen Kommune

Statusrapport for skoleåret 2016/2017: Eksisterende samarbejder samt
fremtidige udfordringer og muligheder

Udarbejdet af: Dagtilbud & Skole, Vejen Kommune

Oktober 2017

Indholdsfortegnelse

Resumé	5
1. Baggrund og formål	6
1.1 Hvad er Den åbne skole?	6
1.2 Hvilke mål har vi sat os i Vejen Kommune?.....	9
2. Status på Den åbne skole i Vejen Kommune	13
2.1 Før Den åbne skoles ikrafttræden	13
2.2 Nuværende status på Den åbne skole i Vejen Kommune.....	14
Ungdoms- og Musikskolen	15
Foreninger, fritidstilbud, organisationer samt folkeoplysnings- og kulturinstitutioner.....	18
Ungdomsuddannelsesinstitutioner	19
Virksomheder	20
Andre aktører og aktiviteter.....	22
Dagtilbud & Skole.....	23
2.3 Samlet status: Hvor langt er vi kommet i Vejen Kommune?	24
3. Udfordringer og muligheder	28
3.1 Udfordringer	28
Transport	28
Lokalt kendskab og koordinering	28
Formelle aftaledokumenter	30
Skolernes åbningstid.....	30
Synligheden af eksisterende samarbejder.....	31
Læringforalle.nu	31
3.2 Muligheder.....	31
Inddragelse	32
Sammentænkning med uddannelsesparathed	33

Inspiration udefra	33
3.3 Opsamling og fokus i det videre arbejde med Den åbne skole	34
4. Processen omkring Den åbne skole i Vejen Kommune	36
Processen omkring Den åbne skole 2014-2015	37
Processen omkring Den åbne skole 2016-2017	38
5. Opsamling	39
6. Bilag	42
6.1 Bilag A: Skabelon for skolernes tilbagemelding omkring samarbejder i relation til Den åbne skole	42
6.2 Bilag B: Oversigtstabel over skolernes samarbejder med forskellige aktørgrupper	43
6.3 Bilag C: Afrapportering om projektet 'Fokus på læring i Den åbne skole i Vejen Kommune'	45
6.4 Bilag D: Vejen Teknik & Miljøs opgørelse over skolernes brug af busser i forbindelse med Den åbne skole.....	50

Resumé

Denne rapport gør med udgangspunkt i den relevante lovgivning samt relevante, lokale målsætninger, herunder Vejen Kommunes Vækststrategi 2020, status på Den åbne skole i Vejen Kommune for skoleåret 2016/2017. Der gøres konkret status på folkeskolernes kontakter til og samarbejder med forskellige grupper af eksterne aktører samt oplevede udfordringer og muligheder i forbindelse med Den åbne skole. Skolerne har i alt beskrevet 293 samarbejder, kontakter eller aktiviteter, der relaterer sig til Den åbne skole. Konkret er der tale om samarbejder med eller kontakter til minimum 197 forskellige eksterne aktører, hvoraf minimum 121 er lokaliseret i Vejen Kommune. Skolerne har beskrevet flest samarbejder med private virksomheder, offentlige virksomheder og institutioner samt enkelte fagpersoner og næstflest samarbejder med foreninger, fritidstilbud, organisationer, folkeoplysnings- og kulturinstitutioner. Skolerne har beskrevet færrest samarbejder med henholdsvis ungdomsuddannelsesinstitutioner, Musikskolen og Ungdomsskolen. Både Musik- og Ungdomsskolen har dog selv beskrevet yderligere samarbejder, som skolerne ikke har inkluderet i deres beskrivelser.

De mange samarbejder afspejler, at skolerne i tråd med formålet med Den åbne skole har åbnet sig over for lokalsamfundet og inddrager det i deres virksomhed. Skolernes åben skole-samarbejder – særligt med lokale virksomheder – bidrager samtidig til arbejdet med flere af de mål i Vækststrategien, som er Dagtilbud & Skole er ansvarlig for. Arbejdet med disse mål understøttes derudover af flere igangværende indsatser, som også imødekommer nogle af de udfordringer, skolerne oplever i forhold til koordinering af indsatsen omkring Den åbne skole, kendskab til lokale virksomheder og indgåelse af formelle aftaler. Disse indsatser understøtter på den måde de fremtidige muligheder i arbejdet med Den åbne skole. Endvidere påpeger skolerne også øget inddragelse af både forældre og andre eksterne aktører som fremtidige muligheder. Skolerne oplever dog også andre udfordringer, som eksisterende tiltag ikke synes at afhjælpe fuldt ud. Dette gælder blandt andet transport til og fra samarbejdspartnere.

1. Baggrund og formål

Denne rapport har til formål at gøre status på arbejdet med implementeringen af Den åbne skole i Vejen Kommune. Arbejdet har, siden Den åbne skole som en del af Folkeskolereformen trådte i kraft den 1. august 2014, været decentralt organiseret i Vejen Kommune. Det vil sige, at det som udgangspunkt er de enkelte skolars opgave at etablere kontakt til og indgå samarbejder med aktører i lokalsamfundet. Samtidig har skolerne i reformens første to år haft til opgave selv at prioritere imellem reformens delelementer, heriblandt Den åbne skole. Dette er baggrunden for, at rapporten nu gør status på kontakter til og samarbejder med forskellige grupper af eksterne aktører, som er blevet etableret hos folkeskolerne i Vejen Kommune, med udgangspunkt i skoleåret 2016/2017. Derudover beskriver rapporten fremtidige udfordringer og muligheder i forhold til arbejdet med Den åbne skole i Vejen Kommune.

1.1 Hvad er Den åbne skole?

Den åbne skole er en del af Folkeskolereformen fra 2013, som trådte i kraft den 1. august 2014. Grundtanken bag Den åbne skole er, at folkeskolerne skal åbne sig overfor det omgivende samfund. Det skal ske ved, at skolerne samarbejder med forskellige aktører i lokalsamfundet. Disse samarbejder skal planlægges, således at de lever op til folkeskolens formål og understøtter mål for folkeskolens fag (Fælles Mål). På den måde skal samarbejderne eksempelvis bidrage til, at eleverne lærer mere og modtager en mere varieret og differentieret undervisning, samtidig med at de får større kendskab til samfund og foreningsliv, og den lokale sammenhængskraft styrkes. Det grundlæggende nye ved den vedtagne lovgivning er, at folkeskolerne fra lovgivers side pålægges at åbne sig mod omverden og inddrage lokalsamfundet i sin virksomhed.

Konkret er skolerne, jf. Folkeskolelovens § 3, stk. 4 (se tekstboks 1), eksempelvis forpligtet til at indgå i samarbejder med aktører i lokalsamfundets kultur- og foreningsliv, med lokale fritids- og klubtilbud samt de kommunale eller kommunalt støttede musik- og ungdomsskoler¹. For ungdoms- og musikskolernes vedkommende er der tale om en gensidig forpligtigelse, da de ligeledes er forpligtet til at samarbejde med folkeskolerne, jf. Ungdomsskoleloven § 2, stk. 3 og Bekendtgørelse om musikskoler § 12.

I relation hertil kan skolelederen efter anmodning fra forældrene tillade, at en elev i begrænset omfang opfylder sin undervisningspligt ved at deltage i undervisning på musikskolen, jf. Folkeskoleloven § 33, stk. 9. Omvendt kan skolelederen også beslutte, at en ekstern underviser fra musikskolen eller en anden lokal organisation i begrænset omfang kan stå for undervisningen i forbindelse med indgåede samarbejder, jf. Folkeskoleloven § 3, stk. 5².

Udover de i Folkeskolelovens § 3, stk. 4 nævnte aktører har skolerne også mulighed for at indgå samarbejder med andre lokale organisationer eller andre typer af aktører i lokalsamfundet.

¹ Jf. ændring af Folkeskoleloven af 9. juni 2017 er skolerne nu også forpligtet til at indgå i samarbejder med virksomheder og erhvervsuddannelser (se tekstboks 1).

² Jf. ændring af Folkeskoleloven af 27. februar 2017 gælder Folkeskolelovens § 3, stk. 5 pr. 1. august 2017 nu også medarbejdere og frivillige fra uddannelsesinstitutioner, organisationer eller virksomheder m.v.

Tekstboks 1: Lovgivningen om Den åbne skole

Folkeskoleloven, § 3, stk. 4 af 20. juni 2016 lød:
"Skolerne indgår i samarbejder, herunder i form af partnerskaber, med lokalsamfundets kultur-, folkeoplysnings-, idræts- og foreningsliv og kunst- og kulturskoler, med lokale fritids- og klubtilbud og med de kommunale eller kommunalt støttede musikskoler og ungdomsskoler, der kan bidrage til opfyldelsen af folkeskolens formål og mål for folkeskolens fag og obligatoriske emner. Kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer for skolernes samarbejder, og skolebestyrelsen fastsætter principper for samarbejdet".

Jf. ændring af Folkeskolen af 9. juni 2017 skal skolerne pr. 1. august 2017 ligeledes indgå i samarbejder med virksomheder og erhvervsuddannelser.

Uagtet hvilke typer af samarbejder, der indgås mellem folkeskolerne og forskellige aktører i lokalsamfundet, skal disse samarbejder som nævnt leve op til folkeskolens formål og Fælles Mål for fagene samt indgå i såvel den fagopdelte som den understøttende undervisning. På den måde er folkeskolens opgave i højere grad blevet et fælles ansvar i lokalsamfundet.

Byrådet er, jf. Folkeskolelovens § 3, stk. 4, forpligtet til at fastsætte mål for folkeskolernes samarbejder i relation til Den åbne skole. I Vejen Kommune er der opstillet politisk vedtagne mål, der relaterer sig til skolernes samarbejder med det lokale erhvervsliv og dermed Den åbne skole i kommunens Vækststrategi (se nærmere herom nedenfor).

Udover politisk vedtagne mål skal skolebestyrelserne på de enkelte skoler fastsætte principper for skolernes samarbejder med eksterne aktører.

På 11 af kommunens 15 folkeskoler har skolebestyrelserne udarbejdet sådanne principper. Heraf har otte offentliggjort principperne på skolens hjemmeside³.

I Vejen Kommune har Dagtilbud & Skole besluttet, at arbejdet med Den åbne skole er decentralt organiseret. Det vil sige, at det som udgangspunkt har været og er de enkelte folkeskolars opgave at etablere kontakt til og indgå samarbejder med aktører i lokalsamfundet⁴. Undervisningsministeriet anbefaler dog, at forvaltningen understøtter skolernes arbejde med disse samarbejder. I forbindelse med den førnævnte Vækststrategi i Vejen Kommune har Dagtilbud & Skole netop iværksat indsatser rettet mod skolernes arbejde med Den åbne skole.

³ Opgjort pr. 20. oktober 2017.

⁴ Se nærmere om organisering af arbejdet med Den Åbne Skole på EMU's hjemmeside: EMU. 'Hvad kendetegner den åbne skole?' (<http://www.emu.dk/modul/hvad-kendetegner-den-%C3%A5bne-skole>)

1.2 Hvilke mål har vi sat os i Vejen Kommune?

I Vækststrategi 2020 for Vejen Kommune, som er udarbejdet i samarbejde med UdviklingVejen, er der opstillet fire mål, som Dagtilbud & Skole er ansvarlig for, og som direkte eller indirekte relaterer sig til arbejdet med Den åbne skole.

UdviklingVejen⁵ er en selvejende erhvervsdrivende forening, der samler 500 virksomheder til inspiration og netværk. UdviklingVejen hjælper iværksættere og virksomheder i Vejen Kommune til vækst og udvikling.

Efter opfølgingsmøder med Udvikling & Erhverv og kommunaldirektøren er formuleringen af målene i Vækstrategien blevet tilrettet i efteråret 2016. I forlængelse heraf blev der formuleret (opdaterede) delindsatser for 2017 og 2018 samt indsatsmål for samme periode. De tilrettede mål samt delindsatser- og mål blev godkendt i januar 2017. Det er disse opdaterede målsætninger, der er gengivet nedenfor. Under overskriften 'Kvalificeret arbejdskraft' er der i relation til grundskolen formuleret følgende målsætninger om at:

(Mål 6.1:) Gøre det obligatorisk for alle elever fra 7. klasse og opefter i grundskolerne i Vejen Kommune, at de en gang årligt skal deltage i en aktivitet målrettet erhvervslivet, fx virksomhedsbesøg med fagligt indhold og praktikperioder.

Mål 6.2:) Sætte det i system, at lærerne i grundskolerne i Vejen Kommune kobles med virksomheder og oparbejder kendskab til, viden om og relationer til lokale virksomheder.

Derudover er der under samme overskrift formuleret følgende målsætning, som UdviklingVejen er ansvarlig for, men som ligeledes er stærkt relevant for Dagtilbud & Skole:

(Mål 6.3): Udarbejde og vedligeholde en opdateret "åben dør"-liste over lokale industrivirksomheder, som altid står til rådighed for skoleprojekter, og som gerne vil bidrage med indholdsrige praktikperioder til eleverne.

⁵ Se nærmere om UdviklingVejen på deres hjemmeside: <http://www.udviklingvejen.dk/>

Delmålet for mål 6.1 i 2017 er, at "elever fra 7. klasse og opefter i højere grad deltager i aktiviteter målrettet erhvervslivet". Delmålet for mål 6.2 i 2017 er, at "størstedelen af lærerne, som arbejder med åben skole, kobles med og oparbejder kendskab til, viden om og relationer til lokale virksomheder". Der er formuleret én samlet delindsats for de to delmål i 2017, som består i:

- 1) at denne rapport om status på Den åbne skole bruges aktivt til at afdække skolernes behov for understøttelse i det videre arbejde med åben skole og
- 2) at Dagtilbud & Skole samarbejder med UdviklingVejen om afprøvning af åben dør-listen, jf. mål 6.3.

De konkrete rammer omkring afprøvningen af åben dør-listen beskrives i den sidste del af næste afsnit.

Delmålet for mål 6.1 i 2018 er, at "alle elever fra 7. klasse og opefter i grundskolerne i Vejen Kommune skal deltage i minimum én aktivitet målrettet erhvervslivet i Vejen Kommune". Delmålet for mål 6.2 i 2018 er, at "alle lærere, som arbejder med åben skole, kobles med og oparbejder kendskab til, viden om og relationer til lokale virksomheder". For disse delmål er der formuleret delvist separate delindsatser.

Delindsatsen for mål 6.1 i 2018 består i:

- 1) en løbende justering af åben dør-listen på baggrund af dialog mellem skolerne og UdviklingVejen
- 2) netværksmøder mellem skolernes åben skole-kontaktpersoner.

Delindsatsen for mål 6.2 i 2018 består i etableringen af disse netværksmøder som grundlag for videndeling og udveksling af erfaringer med samarbejdspartnere i det lokale erhvervsliv blandt åben skole-kontaktpersonerne.

Under overskriften "Entreprenørskab og iværksætteri" er der i Vækststrategien formuleret følgende målsætninger om at:

(Mål 7.1:) Gøre det obligatorisk for alle elever i 7. klasse og opefter i alle grundskoler i Vejen Kommune at deltage i aktiviteter, der vedrører iværksætteri, fx gennem skolernes samarbejder med lokale virksomheder.

(Mål 7.3:) Grundskolerne skal i 4.-6. klasse arbejde aktivt med iværksætteri og innovation for at øge elevernes kendskab og lyst til iværksætteri, fx gennem aktiviteter som opfinderkonkurrencen Projekt Edison.

Delmålet for mål 7.1 i 2017 er, at "elever i 7.-9. klasse oplever læringsforløb og virksomhedsbesøg, hvor iværksætteri, innovation og kreativitet indgår". Delmålet for mål 7.3 i 2017 er, at "elever i 4.-6. klasse oplever læringsforløb, hvor iværksætteri, innovation og kreativitet indgår". Delindsatsen for mål 7.1 i 2017 består blandt andet i, at skolerne skal opnå kendskab til iværksættere i det lokale erhvervsliv via åben dør-listen. Delindsatsen for mål 7.3 i 2017 består blandt andet i, at flere skoler skal deltage i Projekt Edison. Derudover er der også to fælles indsatsområder i 2017 for disse delmål, som består i:

- 1) at innovative og kreative undervisningsforløb deles på MinUddannelse.
- 2) at iværksætteri og innovation som minimum skal være en del af alle års- og periodeplaner i de naturvidenskabelige og de kreative fag.

Delmålet for mål 7.1 i 2018 er, at "alle elever i 7.-9. klasse oplever læringsforløb og virksomhedsbesøg, hvor iværksætteri, innovation og kreativitet indgår". Delmålet for mål 7.3 i 2018 er, at "alle elever i 4.-6. klasse oplever læringsforløb, hvor iværksætteri, innovation og kreativitet indgår". Delindsatsen for mål 7.1 i 2018 består blandt andet i den løbende justering af åben dør-listen på baggrund af dialog mellem skolerne og UdviklingVejen. Delindsatsen for mål 7.3 i 2018 består som i 2017 i, at flere skoler skal deltage i Projekt Edison. Der er også i 2018 to fælles indsatsområder, som består i:

- 1) at innovative og kreative undervisningsforløb deles på MinUddannelse.
- 2) at iværksætteri og innovation som minimum skal være en del af alle års- og periodeplaner i de naturvidenskabelige, de kreative og de humanistiske fag.

Udover Vækststrategien afspejler også Vejen Kommunes skolepolitiske målsætninger 2014-2017 tanker om Den åbne skole. De skolepolitiske målsætninger rummer eksempelvis følgende formulering:

"Eleverne møder i hele deres skolegang... [e]n åben skole, der samarbejder med lokalsamfundet. Hver skole og børnecenter indgår partnerskabsaftaler, der understøtter elevernes læringsprocesser, med relevante samarbejdspartnere, f.eks.:

- Ungdomsuddannelserne
- Fritids- og foreningslivet
- Kunst- og kulturlivet
- Erhvervslivet
- Andre relevante samarbejdspartnere”

Sammen med det lovgivningsmæssige grundlag er det ovenstående mål, der vil danne grundlag for vurderingen af de samarbejder, som skolerne i Vejen Kommune har etableret med de forskellige eksterne aktører. Det næste afsnit vil beskrive netop disse samarbejder.

2. Status på Den åbne skole i Vejen Kommune

2.1 Før Den åbne skoles ikrafttræden

Forud for Den åbne skoles ikrafttræden fik Vejen Kommune som en af flere kommuner tildelt midler af Undervisningsministeriet til et udviklingsprojekt om en længere og mere varieret skoledag i perioden februar-april 2014. I Vejen Kommune var målet med udviklingsprojektet at sætte fokus på naturfag og i den forbindelse inddrage fire uformelle læringsmiljøer fra lokalområdet i form af Poul La Cour Museet, Orion Planetarium, Sønderkov Museum samt Vejen Teknik og Miljø. Konkret skulle projektet skabe grundlag for dialog mellem lærere og fagpersoner fra de uformelle læringsmiljøer om undervisningen. Flere af kommunens skoler benyttede sig i projektperioden af eksisterende og til projektet udviklede forløb hos de uformelle læringsmiljøer. Som beskrevet senere i afsnittet samarbejder flere af kommunens folkeskoler også i dag med de fire institutioner, der sammen med andre uformelle læringsmiljøer og skoletjenester er beskrevet på www.laeringforalle.nu, som er Dagtilbud & Skoles hjemmeside målrettet kommunens skoler og undervisere.

Ligeledes inden indførelsen af Den åbne skole har skolebibliotekerne haft tæt samarbejde med Folkebiblioteket. På netværksmøder for de pædagogiske læringscentre, hvor skolebibliotekarerne deltager, har Den åbne skole eksempelvis været et tema. På netværksmøderne formidles forskellige tilbud fra Folkebiblioteket. Skolebibliotekerne har eksempelvis et samarbejde med en børnebibliotekar fra Folkebiblioteket om, at der årligt arrangeres forfatterbesøg for kommunens elever på 3. og 5. årgang. Forfatterbesøgene koordineres af en konsulent fra Dagtilbud & Skole. Endvidere har Folkebiblioteket arrangeret højtlesningskonkurrence for kommunens elever på 6. årgang, og de lokale skolebiblioteker har blandt andet været tovholder for den lokale runde af 'Smart, parat, svar', som er en landsdækkende læsequiz for elever i 6. klasse⁶.

⁶ Se på nærmere om Smart, parat, svar på konkurrencens hjemmeside: <http://www.smartparatsvar.dk/>

Udover udviklingsprojektet og bibliotekssamarbejdet har Vejen Kommunes skoler samarbejdet med flere forskellige aktører i lokalsamfundet inden indførelsen af Den åbne skole. Samlet set giver dette et billede af, at det ikke er en fuldstændig ny tanke, at folkeskolerne åbner sig for omverdenen. Det nye er i stedet graden af formalisering af denne tanke med skolernes lovgivningsmæssige forpligtigelse til at samarbejde med lokalsamfundet.

Tidligere samarbejder beskrives som udgangspunkt ikke i det følgende statusafsnit, da det primære fokus er en status på skolernes kontakter og samarbejder i skoleåret 2016/2017. En enkelt skole har dog både beskrevet samarbejder fra 2016/2017 og 2015/2016. Derfor rummer rapportens status på skolernes samarbejder med eksterne aktører, som præsenteres i det næste delafsnit, samarbejder fra begge disse skoleår.

2.2 Status på Den åbne skole i Vejen Kommune 2016/2017

Skolelederne på Vejen Kommunes folkeskoler blev i september 2016 bedt om at gøre status på eksisterende samarbejder på skolerne, inkl. SFO, som relaterede sig til Den åbne skole. Skolelederne fik tilsendt en skabelon, som kunne danne udgangspunkt for beskrivelserne af skolernes samarbejder med eksterne aktører⁷. Skabelonen indeholdte følgende elementer/spørgsmål til samarbejderne:

1. Navn på kontakt/samarbejdspartner (eksempelvis Musikskolen, navn på forening eller virksomhed).
2. Hvordan er kontakten/samarbejdet blevet etableret? (Hvem har taget initiativ?).
3. Hvilken type kontakt/samarbejde er der tale om? (Engangsbesøg, flere besøg eller forløb?).
4. Hvad er formålet med kontakten/samarbejdet?
5. Hvilke(t) klassetrin er kontakten/samarbejdet etableret for?
6. Hvilke(t) fag relaterer kontakten/samarbejdet sig til?

Navnet på skolens kontakt/samarbejdspartner blev efterfølgende benyttet til at kategorisere disse på baggrund af følgende kategorier:

⁷ Se bilag A.

- Ungdoms- eller Musikskolen
- Forening, fritidstilbud samt folkeoplysnings- eller kulturinstitution
- Ungdomsuddannelsesinstitution
- Virksomhed
- Andre aktører

Kategorierne er udarbejdet med afsæt i de grupper af aktører, der beskrives i Folkeskoleloven og Undervisningsministeriets beskrivelse af Den åbne skole.

Skolelederne sendte med udgangspunkt i de tilsendte skabeloner en skriftlig status på skolernes samarbejder relateret til Den åbne skole til Dagtilbud & Skole i september-oktober 2016.

Skolerne greb denne proces forskelligt an. Nogle skoleledere udfyldte skabelonen på egen hånd, mens andre bedte afdelingsledere og/eller andre medarbejdere beskrive samarbejderne. På den baggrund bygger nedenstående status på skolernes samarbejder i relation til Den åbne skole på et relativt varieret datagrundlag.

Navnene på de enkelte skoler fremgår som udgangspunkt ikke i nedenstående status. Dog er der nogle få undtagelser ved passager, hvor bestemte samarbejder eller aktiviteter kan kobles direkte med bestemte skoler.

De enkelte afsnit rummer en status for skolernes samarbejder med aktørerne i de forskellige kategorier. De nærmere detaljer omkring skolernes samarbejder med de forskellige kategorier af aktører er vedlagt som bilag⁸.

Ungdoms- og Musikskolen

Ingen af skolerne har direkte angivet Vejen Ungdomsskole som kontakt eller samarbejdspartner. Ungdomsskolen har dog etableret et samarbejde med Højmarksskolen og Brørupskolen om 18 forskellige valgfag fordelt på 20-21 hold i skoleåret 2016/2017, som udbydes til eleverne i 7.-9. klasse på de to skoler⁹. Bække Skole indgår i valgfagssamarbejdet fra skoleåret 2017/2018.

⁸ Se bilag B.

⁹ Se nærmere om valgfagene på Vejen Ungdomsskoles hjemmeside: <http://www.vejenungdomsskole.dk/valgfag/>

Ungdomsskolen koordinerer de forskellige valgfag. Både Højmarksskolen og Brørupskolen har i forbindelse med valgfagene angivet 28 samarbejder med virksomheder, ungdomsuddannelsesinstitutioner, organisationer, kulturinstitutioner samt lokale foreninger og fritidstilbud¹⁰. Alle samarbejder har karakter af engangsbesøg, hvoraf seks er angivet som heldagsudflugter.

Ungdomsskolen uddyber, at kun det ene af disse valgfag, Arbejdskenndskab, fast involverer besøg hos virksomheder og andre eksterne aktører. Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) Vejen står på vegne af Ungdomsskolen for dette valgfag. I Arbejdskenndskab er fokus på elevernes jobmuligheder og mulige karriereveje, og faget består blandt andet af 10-12 virksomhedsbesøg hvert skoleår. På den måde bidrager både Ungdomsskolen og UU Vejen direkte til skolernes arbejde med Den åbne skole. Derudover varetages undervisningen i flere af valgfagene af eksterne aktører. Heriblandt kan nævnes en tømmer, en kantineleder, en fodboldtræner og to undervisere fra ungdomsuddannelsesinstitutioner. På den måde lever flere af disse valgfag op til formålet om at åbne sig over for og inddrage omverdenen. Udover valgfagene samarbejder Ungdomsskolen i større eller mindre grad med alle overbygningsskolerne. Dette dækker blandt andet over samarbejder med AKT¹¹-lærere og arrangementer for eleverne arrangeret af SSP-konsulenter, der eksempelvis også tager elever med i skoleskoven.

Fire skoler har beskrevet samarbejder med Vejen Musikskole.

- Samarbejderne er etableret for forskellige klassetrin på 0.-6. årgang.
- Tre samarbejder er blandt andet beskrevet som bestående af deciderede forløb.
- Alle samarbejder er tilknyttet faget musik, mens et enkelt også er tilknyttet idræt/bevægelse, og et andet også er tilknyttet kristendom og dansk¹².

Derudover har Vejen Musikskole på egen hånd udarbejdet en rapport med beskrivelser af Musikskolens samarbejder med skoler i Vejen Kommune.

¹⁰ De 28 samarbejder er kun talt med én gang i den samlede opgørelse, på trods af at begge skoler benytter sig af dem. Dette skyldes, at de to skolars beskrivelser i den forbindelse generelt dækker over samme samarbejder.

¹¹ AKT står for 'Adfærd, Kontakt og Trivsel'.

¹² Sidstnævnte samarbejde involverer både Musikskolen og en kirke, hvilket formentlig er årsagen til, at kristendom og dansk også er angivet som tilknyttede fag.

Rapporten gør hovedsageligt status på samarbejder i skoleåret 2015/2016, men giver et godt indblik i de forskellige typer af samarbejder Musikskolen og skolerne imellem. I efteråret 2014 blev Musikskolens ledelse og Dagtilbud & Skole enige om nogle retningslinjer for samarbejder mellem folkeskoler og Musikskolen. Retningslinjerne blev efterfølgende præsenteret for skolelederne. Det samme gjorde et idékatalog med Musikskolens tilbud. På den baggrund etablerede Musikskolen samarbejder med flere skoler i skoleåret 2015/2016, hvor Musikskolen samarbejdede med fem folkeskoler og en enkelt SFO. To af disse skoler er blandt de skoler, der har beskrevet samarbejder med Musikskolen for skoleåret 2016/2017.

Den hyppigste samarbejdsform i 2015/2016 var Musikskolens kompagnonordning, hvor en af Musikskolens undervisere deltog i og bidrog til skolernes musikundervisning. Derudover bestod samarbejderne i korttilbud, valgfagstilbud om sangtræning, forskellige forløb, hvoraf flere mandede ud i et afslutningsarrangement, samt fritagelse for undervisning på skolen for at deltage i musikundervisning på Musikskolen. Musikskolens rapport giver dermed også et billede af de mange forskellige samarbejdsformer, Musikskolen kan tilbyde.

Endvidere ansatte Musikskolen i 2015 en skolekoordinator, der skal koordinere, dokumentere og understøtte Musikskolens samarbejder med skolerne, ligesom de etablerede et netværk med en musisk faglærer fra hver skole. Da rapporten blev udarbejdet, deltog alle skoler med undtagelse af i dette netværk.

Samlet set er der i skolernes tilbagemeldinger få beskrevne samarbejder mellem skolerne og henholdsvis Ungdoms- og Musikskolen. Det er på trods af, at Folkeskoleloven rummer en gensidig forpligtigelse til at samarbejde. Ungdomsskolens input til denne rapport afspejler dog, at der eksisterer mange mindre samarbejder med skolerne, som skolerne formentlig ikke umiddelbart forbinder med Den åbne skole. Ikke desto mindre er der potentiale for flere samarbejder mellem skolerne og Ungdomsskolen.

Det samme gør sig gældende for Musikskolens vedkommende. Ligesom ungdomsskolen tilbyder Musikskolen også flere mindre samarbejder, som skolerne ikke umiddelbart synes at forbinde med Den åbne skole. Samtidig viser Musikskolens egen rapporters beskrivelse af tidligere samarbejder og Musikskolens initiativer, at der er potentiale for endnu flere og forskelligartede samarbejder mellem skolerne og Musikskolen.

Foreninger, fritidstilbud, organisationer samt folkeoplysnings- og kulturinstitutioner

- Alle skoler har beskrevet minimum ét samarbejde med en forening, fritidstilbud, organisation, kultur- eller folkeoplysningsinstitution.
- Skolerne har i alt beskrevet 110 samarbejder med aktører inden for denne kategori.
- Seks af disse samarbejder er etableret for eller tilknyttet en SFO.
- Fem skoler har beskrevet mere end 10 samarbejder med aktører inden for denne kategori.
- Generelt er der relativt set etableret flest samarbejder for de ældste elever¹³.
- Skolernes samarbejder med aktørerne i denne kategori knytter sig til mange forskelligartede fag, og de fleste nyter sig til mere end ét fag.

Skolerne har beskrevet:

- 37 samarbejder med lokale foreninger og fritidstilbud
- 13 samarbejder med organisationer og landsdækkende foreninger.
- Fire forskellige samarbejder med folkeoplysningsinstitutioner i form af lokale biblioteker eller lokalarkiver.
- 56 samarbejder med forskellige kulturinstitutioner, inklusiv samarbejder med kirker og/eller præster.

Få af samarbejdspartnerne blandt de lokale foreninger og fritidstilbud går igen på tværs af skolerne. Til gengæld relaterer 25 af disse sig til sport eller andre fritidsaktiviteter såsom spejder. Eksempelvis har seks skoler beskrevet et samarbejde med lokale idræts- eller gymnastikforeninger. Endvidere er fem af samarbejderne med organisationer og landsdækkende relateret til sport.

Seks skoler har beskrevet 10 forskellige samarbejder med lokale kirker eller præster. Samtidig indgår fire af disse skoler i et bredere samarbejde inden for samme område.

¹³ Der er samlet set et større antal af samarbejder for klasserne i indskolingen og på mellemtrinnet end i udskolingen, men da der kun er 7 overbygningsskoler med udskolingselever, er gennemsnitsantallet af samarbejder for klasserne i udskolingen højere.

Størstedelen af de resterende samarbejder med kulturinstitutioner er samarbejder med forskellige typer af museer. Over halvdelen af disse er samarbejder med de førromtalte uformelle læringsmiljøer og skoletjenester. Hele syv skoler samarbejder med Vejen Kunstmuseum, fem samarbejder med Sønderkov Slot/Museum, fem samarbejder med Orion Planetarium, mens fire samarbejder med Poul La Cour Museet. I den forbindelse er det også værd at nævne, at tre skoler i skoleåret 2015/2016 sammen med Poul La Cour Museet og Vejen Kunstmuseum og Glad Zoo deltog i projektet 'Fokus på læring i Den åbne skole i Vejen Kommune'¹⁴. Dette projekt videreudviklede samarbejdet med disse tre eksterne læringsmiljøer/skoletjenester. I projektet blev der arbejdet med tre forskellige former for kontakt/besøg, som gik fra en beskrivelse af institutionen på www.læringforalle.nu over et første besøg til deciderede undervisningsforløb. På den måde havde projektet til formål at udbrede kendskabet til og danne grundlag for mere indgående samarbejder med de tre eksterne læringsmiljøer/skoletjenester.

Samlet set er der hos skolerne et relativt stort antal beskrevne samarbejder med de forskellige aktører inden for denne kategori. Dog er der stor variation i antallet af samarbejder med denne type aktører på tværs af skolerne. Samtidig er der få samarbejder med folkeoplysningsinstitutioner. Derfor er der fortsat potentiale til at udbrede samarbejder med aktører inden for denne kategori.

Ungdomsuddannelsesinstitutioner

- Fire skoler har beskrevet i alt ni samarbejder med ungdomsuddannelsesinstitutioner.
- De primære samarbejdspartnere er lokale ungdomsuddannelsesinstitutioner.

Den ene af skolerne, Grønvangskolen, udbyder i samarbejde med tre ungdomsuddannelsesinstitutioner EUD10¹⁵. Derudover samarbejder skolen med fire andre ungdomsuddannelsesinstitutioner samt en videregående uddannelsesinstitution, der er registreret som anden aktør (se side 22-23).

¹⁴ Se bilag C for afrapportering om projektet 'Fokus på læring i Den åbne skole i Vejen Kommune'.

¹⁵ Se nærmere om EUD10 på Undervisningsministeriets hjemmeside:

<https://www.uvm.dk/Uddannelser/Folkeskolen/Faq-timetal-og-overgange/10-klasse/Erhvervsrettet-10-klasse>

Hvad de enkelte samarbejder består i er ikke videre beskrevet.

Hos de tre andre skoler er besøg på ungdomsuddannelsesinstitutionerne angivet som en del af samarbejderne. Den ene af disse skoler har derudover angivet brobygning og orientering om ungdomsuddannelserne, som UU Vejen er ansvarlig for.

Netop UU Vejen har arrangeret oplæg fra forskellige ungdomsuddannelser for kommunens 9. klasses elever. Det kan være disse oplæg, der fra den ene skole henvises til som orientering om ungdomsuddannelserne. Udover oplæg har UU Vejen også arrangeret deltagelse af kommunens 8. klasses elever til 'Erhvervsuddannelsernes Dag' i Esbjerg. På den måde har UU Vejen bidraget til skolernes kontakt til og samarbejde med ungdomsuddannelsesinstitutioner.

Samlet set er der få beskrevne samarbejder mellem skolerne og ungdomsuddannelsesinstitutioner. Det bør understreges, at ungdomsuddannelserne indtil sommeren 2017 ikke har været nævnt i lovgivningen omkring Den åbne skole. De er dog en del af Vejen Kommunes skolepolitiske målsætninger.

Virksomheder

- 14 ud af 15 skoler har beskrevet minimum ét samarbejde med en privat virksomhed, fagperson eller offentlig institution eller virksomhed.
- Skolerne har i alt beskrevet 120 samarbejder, hvilket gør denne kategori til kategorien med flest beskrevne samarbejder.
- To af disse samarbejder er etableret for eller tilknyttet en SFO.
- Seks skoler har beskrevet mere end 10 samarbejder med aktører i denne kategori.
- Inden for denne kategori er der relativt set etableret flest samarbejder for de ældre elever.
- I de tilfælde, hvor skolerne har angivet samarbejdernes tilknytning til fag, er der primært tale om naturvidenskabelige fag.
- Landbrug er den mest benyttede type af samarbejdspartner inden for denne kategori. Ni skoler har beskrevet 19 forskellige landbrugsrelaterede samarbejder, hvoraf størstedelen består i besøg hos landmænd.

Skolerne har beskrevet:

- Samarbejder med minimum 84 forskellige samarbejdspartnere inden for denne kategori¹⁶. Heraf er 54 med sikkerhed lokaliseret i Vejen Kommune.
- 91 samarbejder med minimum 60 forskellige samarbejdspartnere fra det private erhvervsliv. Heraf er minimum 38 lokaliseret i Vejen Kommune.
- 23 samarbejder med minimum 19 forskellige offentlige institutioner eller virksomheder. Her er de mest populære samarbejdspartnere lokale rensningsanlæg eller vand- og fjernvarmeværker.
- Fem samarbejder med enkelte fagpersoner.

Skolernes landbrugsrelaterede samarbejder dækker over mindst otte forskellige samarbejdspartnere. For hovedparten af disse samarbejdspartnere gælder det, at det på baggrund af skolernes beskrivelser af samarbejderne ikke er muligt at vurdere, om de er lokaliseret i Vejen Kommune. Formentlig er der dog tale om besøg hos lokale landmænd/-brug, hvorfor det reelle antal samarbejdspartnere lokaliseret i kommunen sandsynligvis er højere end 54.

Der er relativt få gengangere blandt samarbejdspartnerne i det private erhvervsliv på tværs af skolerne. Gengangerne samarbejder oftest med to-tre skoler. Undtagelsen er én større virksomhed, lokaliseret udenfor kommunen, der samarbejder med syv skoler.

Samlet set er der et stort antal beskrevne samarbejder med virksomheder hos skolerne. Igen er der dog stor variation på tværs af skolerne. Hovedparten af samarbejderne er med private virksomheder, hvilket sandsynligvis er et resultat af Vejen Kommunes erhvervsstruktur med mange virksomheder inden for fødevarer-, transport- og bygge- og boligbranchen.

¹⁶ Skolerne har i flere tilfælde ikke angivet et specifikt navn eller placering på deres samarbejdspartner. Aktører, som er ikke angivet med navn og/eller placering, er ikke inkluderet i dette tal, hvis der er risiko for, at samme aktør er angivet med navn og/eller placering af andre skoler.

Andre aktører og aktiviteter

Ni skoler har beskrevet 50 samarbejder med aktører, der ikke umiddelbart kan placeres i nogen af de ovenstående kategorier.

Denne kategori rummer mange forskelligartede samarbejder. Flere af samarbejderne kan dog grupperes. Den mest benyttede type af samarbejde inden for denne kategori er besøg på skolerne af forskellige personer udefra. Derudover har skolerne eksempelvis beskrevet otte samarbejder med andre (typer af) skoler. Tre af disse er med andre af kommunens folkeskoler, mens tre er med efterskoler i kommunen. Fire skoler har beskrevet samarbejder under Det Danske Filminstituts skolebioordning 'Med skolen i biografen', hvor Vejen Kommune yder tilskud til, at kommunens elever tilbydes biografforestillinger. Samtidig er der udarbejdet undervisningsmateriale til hver af de udvalgte film. Dette koordineres af en konsulent fra Dagtilbud & Skole, som endvidere beretter, at alle skoler og i alt 2.679 elever deltager i 'Med skolen i biografen' i skoleåret 2016/17. At kun fire af skolerne har beskrevet dette samarbejde kan skyldes, at det ikke betragtes som skolernes eget samarbejde, fordi det koordineres af Dagtilbud & Skole. Endelig har fem skoler beskrevet samarbejder med naturvejlederen, som er tilknyttet Sønderskov Slots Museum. Naturvejlederen har sammen med en medarbejder Teknik & Miljø i Vejen Kommune også været en del af Nørd Camp¹⁷, som konsulenter fra Dagtilbud & Skole er med til at afholde for elever i kommunen med en stor interesse for naturvidenskab. En enkelt skole har også angivet Nørd Camp som et samarbejde i relation til Den åbne skole. I skoleåret 2016/17 har flere skoler dog deltaget i Nørd Camp.

Samlet set indgår skolerne i relativt mange samarbejder og aktiviteter, der ikke umiddelbart kan inddeles efter de kategorier af aktører, der kan udledes af lovgivningen om og Undervisningsministeriets beskrivelse af Den åbne skole. Dog er disse samarbejder og aktiviteter stadig klare eksempler på, at skolerne åbner sig for omverdenen og/eller inddrager denne omverden i elevernes skoledag.

¹⁷ Se nærmere om Nørd Camp på hjemmesiden: <http://noerdcamp.dk/>

Dagtilbud & Skole

Dagtilbud & Skole er på forskellige måder med til at understøtte skolernes arbejde med Den åbne skole. Denne understøttelse varetages især af konsulenter fra Dagtilbud & Skole.

En konsulent sørger for at opdatere www.laeringforalle.nu med indhold relateret til Den åbne skole. Som beskrevet tidligere er kommunens uformelle læringsmiljøer og skoletjenester beskrevet på hjemmesiden, der også rummer korte beskrivelser af formålet med Den åbne skole og henvisning til yderligere materialer fra eksempelvis Kommunernes Landsforening. Konsulenter hjælper desuden læringsmiljøerne og skoletjenesterne med formidling til skolerne og med at lave forløb, der matcher skolefagenes mål. På hjemmesiden er der også generel information om og inspiration til arbejdet med Den åbne skole og samarbejder med andre aktører i form af ungdomsuddannelserne, ungdoms- og musikskolen, fritids- og foreningsliv samt erhvervslivet.

Konsulenter fra Dagtilbud & Skole er også med til at understøtte konkrete aktiviteter på og for skolerne. Udover forfatterbesøg, 'Med skolen i biografen' og Nørd Camp, som allerede er blevet nævnt, har en af Dagtilbud & Skoles konsulenter været med til at afvikle 'Girls Day in Science'¹⁸. Her fik tre piger fra to af kommunens skoler lov til at arbejde med praksisopgaver på en privat virksomhed i kommunen. Planen er at udvikle Vejen Kommunes egen udgave af dette koncept. Derudover understøtter Dagtilbud & Skole afholdelsen af opfinderkonkurrencen 'Projekt Edison'¹⁹, som er udviklet af Fonden for Entreprenørskab, for kommunens 6. classes elever. Der arrangeres eksempelvis årligt et lærerkursus for at klæde lærerne på til at understøtte elevernes deltagelse i konkurrencen, ligesom en konsulent understøtter selve afholdelsen af konkurrencen på skolerne. I 2015 deltog otte af kommunens skoler i Projekt Edison, mens seks skoler har deltaget i 2016.

¹⁸ Se nærmere om Girls Day in Science på hjemmesiden: <http://www.nvhus.dk/netvaerket-jet-netdk/landsdaekkende-kampagnedage/>

¹⁹ Se nærmere om Projekt Edison på hjemmesiden: <http://www.ffe-ye.dk/programmer/projekt-edison/om-projekt-edison>

To af kommunens skoler har desuden deltaget i projektforløbet 'Next Level' for 8.-10. klasses elever, som har fokus på entreprenørskab og også er udviklet af Fonden for Entrepreneørskab. Afviklingen af forløbet har de to skoler dog selv stået for.

2.3 Samlet status: Hvor langt er vi kommet i Vejen Kommune?

Folkeskolerne i Vejen Kommune har beskrevet hele 293 forskellige samarbejder, kontakter eller aktiviteter for skoleåret 2016/2017. Dette dækker over samarbejder eller kontakter med minimum 197²⁰ forskellige aktører, hvoraf minimum 121 er lokaliseret i Vejen Kommune, og deltagelse i 8 forskellige aktiviteter eller arrangementer. Alle skoler i kommunen samarbejder med flere lokale aktører. Dette afspejler tydeligt, at skolerne har åbnet sig over for lokalsamfundet og inddrager det i deres virksomhed, som både Folkeskoleloven og Vejen Kommunes skolepolitiske målsætninger 2014-2017 forpligter til. Samarbejderne skal, jf. Folkeskoleloven, leve op til folkeskolens formål og Fælles Mål for de enkelte fag. Hvorvidt de enkelte beskrevne samarbejder lever op til disse (for)mål er ikke muligt at vurdere på baggrund af skolernes tilbagemeldinger. De samarbejder, der i skolernes tilbagemeldinger er koblet til bestemte fag, viser til gengæld, at disse samarbejder er koblet til mange forskelligartede fag. Eksempelvis er 52 samarbejder koblet til natur/teknologi, 46 samarbejder til dansk, mens 30 er koblet til idræt. Skolerne er, ligeledes jf. Folkeskoleloven, forpligtet til at indgå i samarbejder med "... lokalsamfundets kultur-, folkeoplysnings-, idræts- og foreningsliv og kunst- og kulturskoler, med lokale fritids- og klubtilbud og med de kommunale eller kommunalt støttede musikskoler og ungdomsskoler". Alle skoler indgår i minimum ét samarbejde med en lokal forening, fritidstilbud, organisation, kultur- eller folkeoplysningsinstitution. Til gengæld har skolerne beskrevet få samarbejder med henholdsvis Ungdoms- og Musikskolen, som har en gensidig forpligtelse til at samarbejde med skolerne. Kun to skoler har beskrevet samarbejder, der involverer Vejen Ungdomsskole, mens fire skoler har beskrevet samarbejder med Vejen Musikskole.

²⁰ Vejen Kommunes egne skoler samt udefinérbare aktører (såsom 'lokalområdet') er ikke talt med i antallet af aktører.

Musikskolen har selv beskrevet samarbejder med yderligere tre skoler og en SFO for skoleåret 2015/2016. En årsag til, at så få skoler har angivet Ungdoms- og/eller Musikskolen som samarbejdspartner, kan være, at de af skolerne ikke på samme måde som andre aktører betragtes som eksterne, da de begge er kommunale. På den baggrund er det muligt, at skolerne har overset andre (mindre) samarbejder med Ungdoms- og Musikskolen i forbindelse med deres tilbagemeldinger, hvilket Ungdomsskolens input til denne rapport også indikerer.

Skolerne var ikke i skoleåret 2016/2017 forpligtet til at samarbejde med virksomheder ifølge Folkeskoleloven. I Vejen Kommunes Vækststrategi 2020 er der dog opstillet mål, der netop relaterer sig til skolernes samarbejder med lokale virksomheder (se side 8-11). 12 af skolerne samarbejder med en privat virksomhed i Vejen Kommune, mens to af skolerne samarbejder med en offentlig virksomhed i kommunen og/eller en privat virksomhed udenfor kommunen. Én skole har ikke beskrevet samarbejder med nogen virksomheder.

Mål 6.1 i Vækststrategien er, at alle elever fra 7. klasse og opefter i Vejen Kommunes folkeskoler en gang årligt skal deltage i en aktivitet målrettet erhvervslivet. Da der er fokus på eleverne i 7.-9. klasse, er denne målsætning er kun relevant for overbygningsskolerne. Én overbygningsskole levede i 2016/2017 fuldt op til denne målsætning, da der er etableret virksomhedsbesøg for 7.-9. årgang målrettet det private erhvervsliv i kommunen. De resterende seks overbygningsskoler levede af forskellige årsager endnu ikke helt op til målsætningen:

- To skoler har etableret virksomhedsbesøg for elever på 7.-9. årgang målrettet det private erhvervsliv i kommunen. Der er ikke etableret virksomhedsbesøg for alle elever på disse årgange.
- Én skole har etableret virksomhedsbesøg for 7-9. årgang målrettet det private erhvervsliv. Virksomhedsbesøgene for 7. og 8. årgang er målrettet det private erhvervsliv i Vejen Kommune.
- Én skole har etableret virksomhedsbesøg for 7.-9. årgang. Disse virksomhedsbesøg ikke er målrettet det private erhvervsliv i kommunen.
- Én skole har etableret virksomhedsbesøg for 7. og 8. årgang. Disse besøg er ikke målrettet det private erhvervsliv.
- Én skole har etableret virksomhedsbesøg for 8. og 9. årgang, som ikke er målrettet private erhvervsliv i kommunen. Derudover har 8. årgang i et forløb samarbejdet

med en privat virksomhed udenfor kommunen. Der er ikke etableret virksomhedsbesøg for 7. årgang.

Ovenstående viser, at en betydelig andel af eleverne i 7.-9. årgang i Vejen Kommunes folkeskoler deltager i aktiviteter målrettet det private erhvervsliv i kommunen. Dog har seks ud af syv overbygningsskoler ikke etableret aktiviteter målrettet det private erhvervsliv i kommunen for elever på en eller flere af disse årgange. Derfor er der endnu et stykke vej, før målet kan betragtes som opfyldt.

Mål 6.2 er, at det skal sættes i system, at lærerne i Vejen Kommunes folkeskoler kobles med virksomheder og oparbejder kendskab til, viden om og relationer til lokale virksomheder. Skolerne har ikke givet konkrete tilbagemeldinger på lærernes kontakt med de lokale virksomheder. Af de i alt 13 skoler, der har angivet, at skolen selv har taget initiativ til et eller flere samarbejder, har fem beskrevet enkelte lærere eller lærerteams som initiativtagere til samarbejder. Det drejer sig i alt om 81 samarbejder, som lærere/lærerteams på baggrund af skolernes tilbagemeldinger har været med til at etablere i 2016/2017. Det reelle tal er dog sandsynligvis højere, da endnu flere af de samarbejder, hvor skolerne er angivet som initiativtager, formentlig dækker over, at lærere/lærerteams har bidraget til etableringen af samarbejdet. Af de 81 samarbejder, som lærere/lærerteams med sikkerhed har været med til at etablere, er 10 med aktører fra det lokale erhvervsliv. Dette viser, at der er kontakt mellem lærere og private virksomheder i kommunen. Dog er denne kontakt endnu ikke systematiseret, og der synes at være potentiale for endnu mere kontakt mellem lærere og virksomheder.

Både mål 7.1 og 7.3 relaterer sig til skolernes arbejder med iværksætteri og innovation. Mål 7.1 er, at alle elever i 7. klasse og opefter skal deltage i aktiviteter, der vedrører iværksætteri, for eksempel gennem skolernes samarbejder med lokale virksomheder. Mål 7.3 er, at skolerne i 4.-6. klasse skal arbejde aktivt med iværksætteri og innovation for at øge elevernes kendskab og lyst til iværksætteri, for eksempel gennem aktiviteter som opfinderkonkurrencen Projekt Edison. Iværksætteri og innovation har ikke haft et særskilt fokus i skolernes tilbagemeldinger, hvilket disse også afspejler. Ingen skoler har i deres tilbagemeldinger angivet kendskab til iværksætteri som formål for nogen af de eksisterende samarbejder. Endvidere nævner kun én skole innovation i beskrivelsen af formålet med et samarbejde.

Til gengæld deltog seks af kommunens skoler som nævnt i Projekt Edison i 2016, mens to skoler desuden deltog i projektforsøget 'Next Level' med fokus på entreprenørskab. Derudover har innovation pr. 1. august 2015 været en dimension i alle fag. Dette understreger, at der på skolerne er fokus på innovation og iværksætteri og aktiviteter, der relaterer sig hertil. Omvendt synes der at være potentiale for, at aktiviteter vedrørende henholdsvis Den åbne skole og iværksætteri og innovation i højere grad samtænkes.

Samarbejdet med UdviklingVejen omkring åben dør-listen, jf. mål 6.3, kan være med til at understøtte arbejdet med de fire mål, som Dagtilbud & Skole er ansvarlig for. I 2017 deltager kommunens overbygningsskoler i en pilotafprøvning af åben dør-listen og andet, tilknyttet materiale udarbejdet af UdviklingVejen. Åben dør-listen vil give skolerne et overblik over lokale virksomheder, der har ressourcer og lyst til at samarbejde. Virksomhederne vurderes også på, hvad de kan byde ind med i forhold til Fælles Mål for henholdsvis engelsk og naturfagene. På den baggrund vil listen give grundlag for endnu flere samarbejder mellem skoler og virksomheder med fagligt indhold. På den måde vil listen kunne bidrage til opfyldelsen af både mål 6.1, 6.2 og 7.1.

Samlet set viser opgørelsen over skolernes samarbejder med eksterne aktører, at alle skoler i Vejen Kommune lever op til det overordnede formål med Den åbne skole om at åbne sig over for lokalsamfundet og inddrager det i skolernes virksomhed. Konkret samarbejder alle skoler som minimum med én lokal forening, fritidstilbud, kultur- eller folkeoplysningsinstitution, mens nogle skoler samarbejder med den lokale musik- og/eller ungdomsskole. Dermed lever kommunens skoler delvist op til Folkeskolelovens krav om at samarbejde med disse grupper af aktører. Der er på baggrund af skolernes tilbagemeldinger et stykke vej, før de fire mål i Vækststrategi 2020, som Dagtilbud & Skole er ansvarlig for, kan betragtes som værende opfyldt. Dog er flere skoler godt på vej i forhold til både mål 6.1 og 7.3.

Det næste afsnit fokuserer på oplevede udfordringer og muligheder i forhold til arbejdet med Den åbne skole generelt og målene i Vækststrategien.

3. Udfordringer og muligheder

Dette afsnit bygger hovedsageligt på forskellige input fra Vejen Kommunes skoleledere.

3.1 Udfordringer

Transport

Størstedelen af de udfordringer, skolelederne beskriver, er af praktisk karakter. Flere skoleledere og Ungdomsskolen oplever udfordringer i forbindelse med transport. Denne udfordring er mest aktuel for de skoler, der har langt til Vejen by, hvor der generelt er flere muligheder for at finde samarbejdspartnere end i de mindre byer i kommunen. Skolerne har i den forbindelse mulighed for at booke busser, der er blevet frikøbt af Vejen Kommune til netop dette formål. Konkret foregår denne booking via www.laeringforalle.nu. Vejen Teknik & Miljø administrerer bookingen af busserne. Der blev udarbejdet en opgørelse over skolernes brug af busserne fra starten af skoleåret 2015/16 til og med uge 6 2016. I dette tidsrum bookede skolerne 872 ture. I samme periode måtte Vejen Teknik & Miljø give 120 afslag på forespørgsler fra skolerne om booking af busserne²¹. Ifølge Vejen Teknik & Miljø er efterspørgslen fra skolerne ikke blevet mindre i indeværende skoleår. Ni skoler har endvidere meldt tilbage, at de i alt har fået mindst 74 afslag på buskørsler i løbet af skoleåret 2016/2017²². Dette indikerer sammen med faktum, at transport opleves som en udfordring på trods af de frikøbte busser, et øget transportbehov hos skolerne i takt med udbredelsen af samarbejder i relation til Den åbne skole.

Lokalt kendskab og koordinering

Flere skoleledere nævner ligeledes antallet af og manglende kendskab til lokale virksomheder, der har overskud til at indgå i samarbejder med skolerne, som en udfordring.

²¹ Vejen Teknik & Miljø's opgørelse af skolernes brug af busserne fremgår af bilaget.

²² Antallet af afslag på buskørsler beror på tilbagemeldinger fra skolerne i løbet af februar og marts 2017 på en forespørgsel om netop dette.

Konkret kan denne udfordring hænge sammen med, at en relativt stor andel af lærerne på Vejen Kommunes folkeskoler er bosat i andre kommuner og derfor sandsynligvis har et begrænset kendskab til det lokale erhvervsliv. Samtidig opleves den manglende koordinering af samarbejderne med virksomhederne også som en udfordring – både hos skoleledere og UU Vejen. I forlængelse heraf blev der i forbindelse med skolernes tilbagemeldinger efterspurgt en koordinator, der kan koordinere indsatsen omkring målene i Vækststrategien. Som beskrevet kan åben dør-listen, som UdviklingVejen udarbejder, bidrage til skolernes og lærernes kendskab til og overblik over lokale virksomheder, der har ressourcer og lyst til at samarbejde. Samtidig vil Dagtilbud & Skoles samarbejde med UdviklingVejen om åben dør-listen give mulighed for en højere grad af koordination af skolernes samarbejder med lokale virksomheder. Derudover har Vejen Kommune i 2017 fået tildelt midler af Undervisnings- og Kulturministeriet til et projekt med fokus udvikling af åben skole-samarbejder i kommunen²³. Projektet løber frem til 2018 og inkluderer blandt andet ansættelsen af en projektkoordinator, der netop skal koordinere indsatsen omkring Den åbne skole i Vejen Kommune.

Åben dør-listen og projektet vil formentlig også kunne imødegå nogle af de andre udfordringer, som skolelederne oplever. Nogle skoleledere oplever det som en udfordring at koble virksomhedssamarbejder med fagligt indhold og generelt at se mulighederne i samarbejder med eksterne aktører. Som tidligere nævnt vil virksomhederne på åben dør-listen blive vurderet på, hvad de kan byde ind med i forhold til Fælles Mål for engelsk og naturfagene. Endvidere vil der i forbindelse med projektet blive oprettet et netværk bestående af åben skole-kontaktpersoner på de enkelte skoler. Dette netværk vil give øget mulighed for at udveksle erfaringer omkring samarbejder i relation til Den åbne skole, og hvilke muligheder sådanne samarbejder rummer.

²³ Se Kulturministeriets pressemeddelelse om tildeling af midlerne til udvikling af åben skole-samarbejder: <http://kum.dk/nyheder-og-presse/pressemeddelelser/nyheder/35-millioner-kroner-til-udvikling-af-aaben-skole-samarbejder/1/1/>

Formelle aftaledokumenter

I forbindelse med skolernes tilbagemeldinger blev der efterspurgt kontrakter, som skolerne kan benytte ved indgåelse af samarbejder med eksterne aktører. En skoleleder ligeledes ser muligheder i at arbejde med interesse- eller partnerskabserklæringer ved etableringen af nye samarbejder.

UdviklingVejen har i forlængelse af åben dør-listen netop udarbejdet skabeloner for rammeaftaler og samarbejdsaftaler i forbindelse med konkrete virksomhedsbesøg til brug ved indgåelse af samarbejder mellem skoler og virksomheder²⁴. Samtidig vil disse aftaleskabeloner kunne benyttes til dokumentation af og opfølgning på de enkelte samarbejder. Det vil kunne danne grundlag for fremtidig inspiration og læring samt eventuel udbredelse af succesfulde samarbejder. Endelig vil mere formelle samarbejdsaftaler også kunne hjælpe skolerne med at fastholde eksisterende samarbejder, eksempelvis etableret af lærere eller andre enkeltpersoner på skolerne, og med at omsætte løse aftaler med eksterne aktører til flere faste samarbejder.

Skolernes åbningstid

Endnu en praktisk udfordring, som både flere skoleledere og Ungdomsskolen oplever, er tidspunkterne for besøg hos/af virksomheder og især foreninger. Årsagen til denne udfordring er, at skolernes åbningstid som oftest falder sammen med virksomhederne og foreningsmedlemmernes arbejdstid. Dette er især en udfordring i forhold til de frivillige hos foreningerne, som ofte har et andet fuldtidsarbejde. Samtidig er mange mindre foreninger presset på antallet af frivillige, hvilket sammen med ovenstående betyder, at de kan have svært ved at finde ressourcer til at indgå samarbejder med skolerne. En mulig løsning på denne udfordring er at placere aktiviteter i forbindelse med åben skole-samarbejder uden for skolernes åbningstid. I den forbindelse kan lærernes arbejdstidsregler dog udgøre en begrænsning.

²⁴ Se skabelonen for samarbejdsaftaler mellem skoler og virksomheder på [læringforalle.nu](http://laeringforalle.nu):
<http://laeringforalle.nu/samarbejdspartnere/udviklingvejen/>

Synligheden af eksisterende samarbejder

En anden udfordring er synligheden af eksisterende samarbejder. I tilfredshedsundersøgelsen blandt forældre til elever i Vejen Kommunes folkeskoler foretaget i efteråret 2016 var der mindst gennemsnitlig tilfredshed med personalets arbejde med "at inddrage omverdenen i undervisningen eller flytte undervisningen væk fra skolens område, fx til museer eller virksomheder". På trods af at scoren ikke absolut set kan betragtes som lav (3,58 på en skala fra 1 til 5) indikerer dette alligevel, at skolernes åben skole-samarbejder i højere grad kan synliggøres over for forældrene. En måde at imødekomme denne udfordring på er at kommunikere historierne om åben skole-aktiviteter og succesfulde samarbejder ud til omverdenen via eksempelvis skolernes hjemmeside eller sociale medier.

Læringforalle.nu

I forbindelse med deres tilbagemeldinger i efteråret 2016 blev skolerne spurgt til, om de gør brug af www.læringforalle.nu i forbindelse med arbejdet med Den åbne skole. Kun to skoler har meldt tilbage, at de benytter hjemmesiden. Dog beretter disse to skoler, at de ikke benytter hjemmesiden nok eller kun i et begrænset omfang. Omvendt har syv skoler meldt tilbage, at de ikke gør brug af hjemmesiden. En enkelt af disse skoler har benyttet den tidligere, men gør det ikke længere, da de føler, at de har rigeligt med samarbejder. De resterende seks skoler har ikke givet yderligere tilbagemelding vedrørende brugen af hjemmesiden. Den umiddelbart meget beskedne brug af hjemmesiden kan udgøre en udfordring i forhold til skolernes arbejde med Den åbne skole, da hjemmesiden rummer mange nyttige og centrale oplysninger om mulighederne i Vejen Kommune. Derfor er det vigtigt, at skolerne gøres opmærksom på, hvilke informationer og muligheder hjemmesiden rummer. Ligeledes kan skolerne med fordel gøre brug af www.FritidsVejen.dk, der er Vejen Kommunes fritidsportal, og som kan give skolerne et overblik over lokale foreninger og fritidstilbud.

3.2 Muligheder

Udover de muligheder, der er beskrevet i relation til ovenstående udfordringer, er der også en række andre muligheder, som på forskellig vis kan bidrage til skolernes arbejde med Den åbne skole.

Inddragelse

Flere skoleledere oplever øget forældreinddragelse som en mulighed i forhold til skolernes samarbejder med foreninger. Ved at udnytte forældrenes netværk og kompetencer kan det eksempelvis gøre det mindre krævende for skolerne at etablere nye samarbejder og afholde aktiviteter. Dette gælder ikke kun i forhold til foreninger, men også virksomheder og andre grupper af eksterne aktører. Flere skoler har i deres tilbagemeldinger, da også angivet forældre som initiativtagere til åben skole-samarbejder. Samtidig kan inddragelsen af forældre bidrage til synligheden af skolernes åben skole-aktiviteter.

Nogle skoleledere udpeger også øget inddragelse af eksterne aktører i undervisningen som en mulighed. Som tidligere nævnt kan skolelederne, jf. Folkeskoleloven § 3, stk. 5, beslutte, at en ekstern underviser fra en lokal organisation i begrænset omfang kan stå for undervisningen i forbindelse med indgåede samarbejder. Flere skoler har som beskrevet allerede gjort brug af undervisere fra Musikskolen i skolens musikundervisning. Denne ordning kan dog være relevant i forhold til mange forskellige faggrupper. Dette understøttes også af ændringen af Folkeskolelovens § 3, stk. 5, der betyder, at også medarbejdere og frivillige fra uddannelsesinstitutioner, organisationer eller virksomheder m.v. i begrænset omfang kan stå for undervisningen i forbindelse med indgåede samarbejder.

Der ses hos skolelederne også flere andre muligheder i forhold til samarbejde med eksterne aktører om den konkrete undervisning, og de eksterne aktørers bidrag hertil. Eksempelvis foreslås det som en mulighed at foretage en fælles ansættelse af en idrætslærer, der kan undervise i en bestemt sportsgren, i samarbejde med en sportsforening. Dette vil kræve en afklaring i forhold til de ansættelsesmæssige forhold.

Derudover opleves det som en mulighed, at elever samarbejder med lokale virksomheder om konkrete projekter og generelt søger råd hos virksomhederne om fagspecifikke emner. I den forbindelse er det værd at nævne, at Jels Skole har etableret en linje for udskolingseleverne med fokus på robotteknologi, der netop indebærer samarbejde med én og potentielt flere lokale virksomheder om undervisningens indhold.

Skolelederne ser også andre muligheder i forhold til de lokale organisationer i kommunen.

Eksempelvis foreslås det, at der udarbejdes flere tilbud i samarbejde med kommunens kultur- og naturinstitutioner. Endelig foreslås det, at kulturinstitutioner i kommunen forpligtes til at samarbejde med skolerne. Dette er muligt for de kulturinstitutioner, der modtager kommunalt tilskud.

Sammentænkning med uddannelsesparathed

Udover de ovenfor beskrevne muligheder i forhold til virksomheder, foreninger og kultur- og naturinstitutioner er der også mulighed for i højere grad at sammentænke åben skole-samarbejder med et fokus på elevernes uddannelsesparathed. Skolerne er i den forbindelse forpligtet til at samarbejde med UU Vejen om det timeløse fag Uddannelse og Job, jf. Folkeskoleloven, § 7, stk. 2 samt lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse mv., § 6, stk. 3. Uddannelse og Job har blandt andet til formål at styrke elevernes uddannelsesparathed og skal give eleverne større kendskab til erhvervslivet og større viden om ungdomsuddannelserne. Af Fælles Mål for Uddannelse og Job fremgår det eksempelvis: "Ved at inddrage det omgivende samfund skal eleverne få kendskab til levevilkår og livsformer samt indsigt i forhold og vilkår, der er knyttet til uddannelse, erhverv og arbejdsmarked i en global verden"²⁵. På samme måde som i Den åbne skole er der altså en klar forventning om, at skolerne inddrager aktører i lokalsamfundet. Hos UU Vejen ønsker man netop et endnu tættere samarbejde med skolerne om Uddannelse og Job. I forlængelse heraf er man hos UU Vejen samtidig parat til at bidrage til skolernes samarbejde med lokale virksomheder og ungdomsuddannelsesinstitutioner, som UU Vejen har et bredt kendskab til.

Inspiration udefra

De hidtil beskrevne muligheder har haft fokus på mulighederne internt i Vejen Kommune. Der er dog også mulighed for at hente inspiration fra arbejdet med Den åbne skole andre steder i landet.

²⁵ <http://www.emu.dk/modul/uddannelse-og-job-m%C3%A5I-l%C3%A6seplan-og-vejledning>

Et eksempel er Skolen i Virkeligheden, som er udviklet af Fredensborg Kommune, men som i dag inkluderer hele 19 – primært sjællandske – kommuner. Der er både mulighed for at lade sig inspirere af den netværksprægede tilgang til etableringen og udbredelsen af åben skole-samarbejder og finde konkrete aktiviteter på hjemmesiden²⁶.

3.3 Opsamling og fokus i det videre arbejde med Den åbne skole

Efter et internt strategimøde i december 2016, hvor skolelederne blev bedt om at angive udfordringer og muligheder, blev skolelederne i en survey spurgt til, om de ønsker understøttelse af skolens arbejde med Den åbne skole. Fem skoleledere ønsker understøttelse, og fire gør ikke. De resterende fem skoleledere svarede 'ved ikke'. De fem skoleledere blev i forlængelse heraf spurgt til, hvilken form for understøttelse de ønsker. I den forbindelse blev koordinering i forhold til virksomhederne, overblik over lokale og kommunale muligheder samt inspiration gennem andres erfaringer og til at se mulighederne i Den åbne skole nævnt. Dette flugter ikke overraskende godt med de udfordringer, skolelederne angav. Her var der som beskrevet især fokus på manglende kendskab til mulige lokale samarbejdspartnere og koordinering i forhold til de lokale virksomheder. Derudover blev andre praktiske udfordringer som transport og skabeloner til samarbejdsaftaler nævnt. Endelig viste skolernes tilbagemeldinger en umiddelbart meget beskedne brug af www.laeringforalle.nu i forbindelse med arbejdet med Den åbne skole.

At skolelederne oplever transport som en udfordring, på trods af at der er gratis busser til rådighed, indikerer, at skolernes transportbehov bør undersøges nærmere. Den beskedne brug af www.laeringforalle.nu indikerer, at skolerne i højere grad bør gøres opmærksom på hjemmesidens muligheder i forhold til deres arbejde med Den åbne skole. Til gengæld synes der at blive taget hånd om de resterende udfordringer via de tiltag, Dagtilbud & Skole i samarbejde med andre aktører har igangsat i 2017. Samarbejdet med UdviklingVejen om åben dør-listen kan både bidrage til kendskabet til lokale virksomheder og koordineringen af samarbejdet med disse.

²⁶ Se nærmere om Skolen i Virkeligheden på hjemmesiden: <http://skolenivirkeligheden.dk/>

Samtidig er der som beskrevet i den forbindelse udarbejdet skabeloner for samarbejdsaftaler med virksomhederne. Derudover vil projektet, som Vejen Kommune har fået tildelt midler til af Undervisnings- og Kulturministeriet, ligeledes kunne bidrage til kendskabet til forskellige lokale aktører og udbredelsen af succesfulde samarbejder samt koordineringen af indsatsen omkring Den åbne skole. Dette følger af, at der etableres et netværk for skolernes åben skole-kontaktpersoner og ansættes en projektkoordinator i forbindelse med dette projekt.

Udover disse større tiltag ser skolelederne selv en mulighed i øget inddragelse af eksterne aktører i forbindelse med undervisningen og konkrete projekter på skolerne. Endelig er der som beskrevet en mulighed for at sammentænke indsatser og tiltag vedrørende Den åbne skole og elevernes uddannelsesparathed. Her er der især mulighed for et øget samarbejde med UU Vejen omkring det timeløse fag Uddannelse og Job.

Det foregående afsnit gjorde status på åben skole-samarbejderne hos folkeskolerne i Vejen Kommune, mens dette afsnit har beskrevet udfordringer og muligheder og på den måde har tegnet et billede af det fremtidige fokus i arbejdet med Den åbne skole i Vejen Kommune. Det næste afsnit rummer i forlængelse af disse afsnit en opsummering af milepælene i den hidtidige proces omkring arbejdet med Den åbne skole samt et overblik over den fremtidige proces.

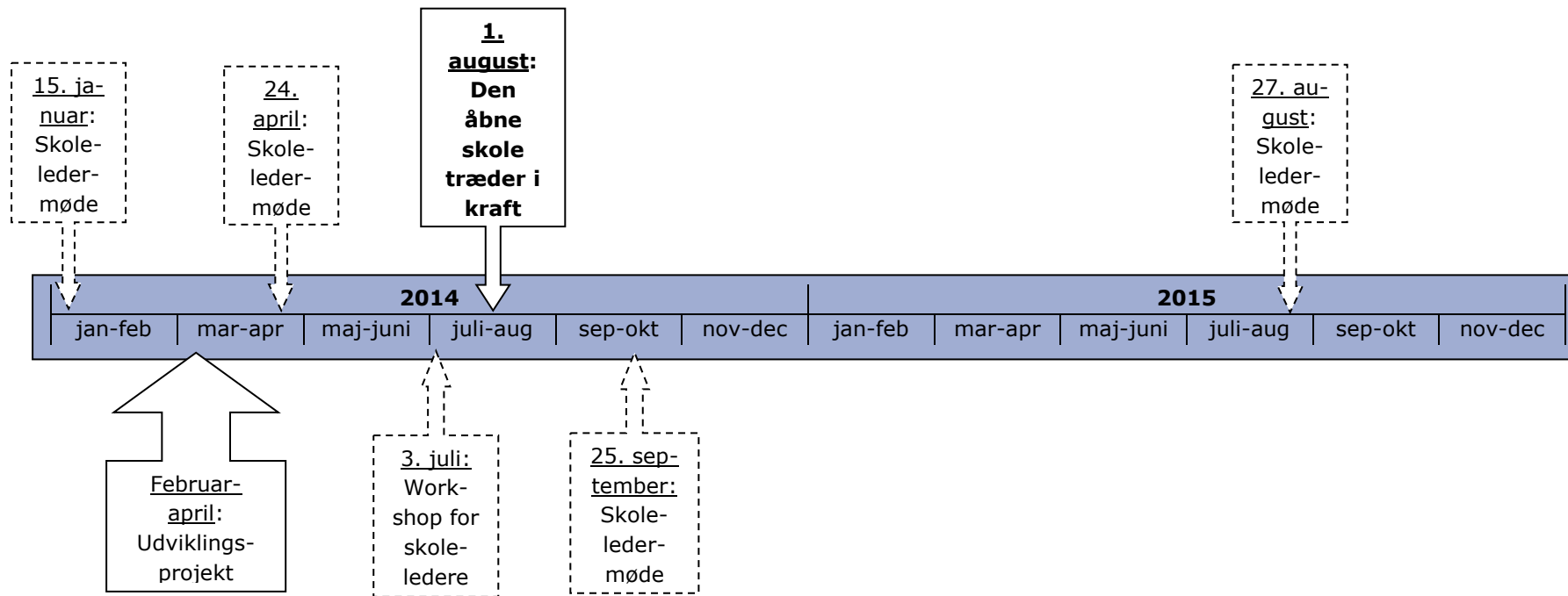
4. Processen omkring Den åbne skole i Vejen Kommune

Nedenstående tidslinjer angiver de vigtigste milepæle i den hidtidige proces omkring arbejdet med Den åbne skole i Vejen Kommune frem til efteråret 2017.

Der er angivet forskellige møder, aktiviteter og begivenheder, der på forskellig vis er relevante i forhold til arbejdet med Den åbne skole. Møder med skolelederne angiver eksempelvis interne møder, hvor Den åbne skole eller emner i klar relation hertil har været på dagsordenen.

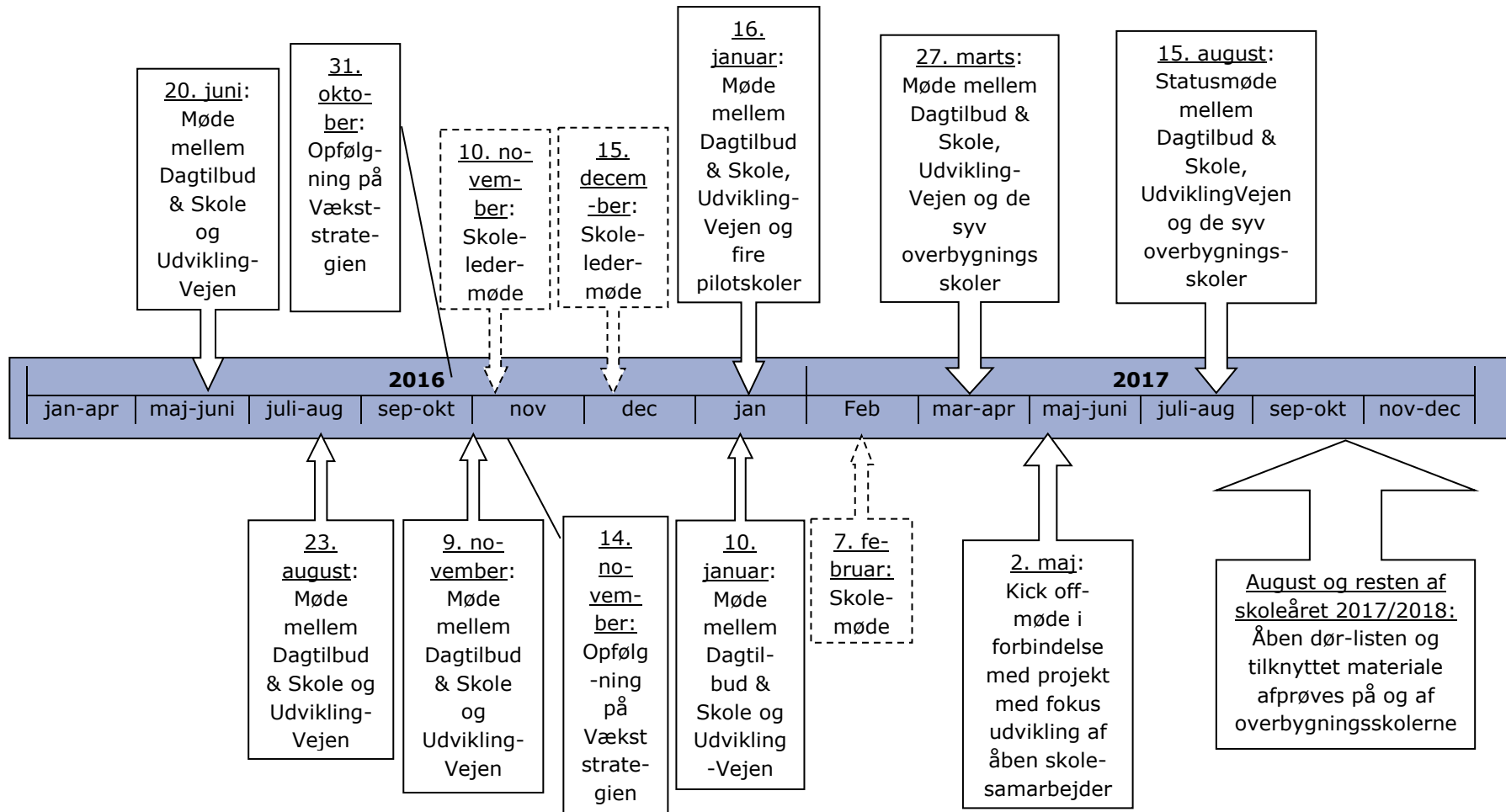

Processen omkring Den åbne skole 2014-2015

Processen omkring Den åbne skole 2016-2017

5. Opsamling

Formålet med denne rapport var at gøre status på Den åbne skole i Vejen Kommune for skoleåret 2016/2017. Med udgangspunkt i den relevante lovgivning og de fastsatte, lokale mål – særligt i Vejen Kommunes Vækststrategi – gjorde rapporten status på samarbejder på Vejen Kommunes folkeskoler og beskrev skolernes oplevede udfordringer og muligheder i forbindelse med Den åbne skole.

Skolerne har i alt beskrevet hele 293 samarbejder, kontakter eller deltagelse i aktiviteter for 2016/2017, der relaterer sig til Den åbne skole. Dette dækker over samarbejder eller kontakter med minimum 197 forskellige aktører, hvoraf minimum 121 er lokaliseret i Vejen Kommune, og deltagelse i 8 forskellige aktiviteter eller arrangementer. Skolerne har beskrevet flest samarbejder (120) med private virksomheder, offentlige virksomheder og institutioner og enkelte fagpersoner, mens der er beskrevet næstflest samarbejder (110) med foreninger, fritidstilbud, organisationer, folkeoplysnings- og kulturinstitutioner. Skolerne har beskrevet færrest samarbejder med henholdsvis ungdomsuddannelsesinstitutioner (9), Musikskolen (4) og Ungdomsskolen (2). Vejen Musikskole har dog selv beskrevet yderligere fire samarbejder, og Vejen Ungdomsskoles input til rapporten indikerer, at der også for deres vedkommende eksisterer flere ubeskrevne samarbejder med skolerne. De mange samarbejder afspejler med al tydelighed, at skolerne har åbnet sig over for lokalsamfundet og inddrager det i deres virksomhed, som er det overordnede formål med Den åbne skole og også er en del af Vejen Kommunes skolepolitiske målsætninger. I skoleåret 2016/2017 var skolerne, jf. Folkeskolen, forpligtet til at samarbejde med lokale foreninger, fritidstilbud, kultur- eller folkeoplysningsinstitutioner samt de lokale ungdoms- og musikskoler. Skolerne lever delvist op til dette krav, da de alle samarbejder med mindst én lokal forening, fritidstilbud, kultur- eller folkeoplysningsinstitution, mens nogle skoler samarbejder med den lokale musik- og/eller ungdomsskole. Fra 1. august 2017 er skolerne også forpligtet til at samarbejde med virksomheder og erhvervsuddannelser.

Vejen Kommunes Vækststrategi 2020 rummer netop mål, der vedrører skolernes samarbejder med lokale virksomheder.

Mål 6.1 er, at alle elever i 7.-9. klasse i Vejen Kommunes folkeskoler en gang årligt skal deltage i en aktivitet målrettet erhvervslivet. Én overbygningsskole havde i 2016/2017 etableret virksomhedsbesøg for 7.-9. årgang målrettet det private erhvervsliv i kommunen. De resterende seks overbygningsskoler levede af forskellige årsager endnu ikke helt op til målsætningen, men alle havde etableret samarbejder med private eller offentlige virksomheder for én eller flere klasser på 7.-9. årgang. Skolerne har ikke givet konkrete tilbagemeldinger på indholdet i de resterende tre mål, som Dagtilbud & Skole er ansvarlig for, vedrørende henholdsvis lærernes kontakt med lokale virksomheder samt aktiviteter med fokus på innovation og iværksætteri. Rapportens status indikerer, at der er en betydelig grad af kontakt mellem lærere og virksomheder, og at skolerne har fokus på aktiviteter og samarbejder, der vedrører innovation og iværksætteri. Samlet set er der i lyset af skolernes tilbagemeldinger dog grund til at understrege betydningen af det fortsatte arbejde med de fire mål i Vækststrategien.

Både samarbejdet med UdviklingVejen omkring åben dør-listen og projektet med fokus på udvikling af åben skole-samarbejder, som Vejen Kommune har fået tildelt midler til af Undervisnings- og Kulturministeriet, vil kunne understøtte arbejdet med Den åbne skole generelt og arbejdet med de fire mål i Vækststrategien. Begge dele vil samtidig kunne imødekomme nogle af de udfordringer, skolelederne oplever. Projektkoordinatoren i projektet med fokus på udvikling af åben skole-samarbejder skal bidrage til koordineringen indsatsen omkring og arbejdet med Den åbne skole. I forbindelse med samarbejdet med UdviklingVejen er der udarbejdet skabeloner for samarbejdsaftaler, som skal lette etableringen af nye samarbejder. Endvidere vil åben dør-listen udarbejdet af UdviklingVejen bidrage til øget kendskabet til lokale virksomheder, der har tid og lyst til at samarbejde med skolerne, og koblingen mellem fagligt indhold og virksomhedssamarbejder.

En anden af de væsentlige praktiske udfordringer, som skolerne oplever, er transport til og fra samarbejdspartnere og aktiviteter. Dette er især en udfordring for skoler, der har relativt langt til Vejen by. Skolerne oplever dog også muligheder i relation til Den åbne skole. Et eksempel er øget forældreinddragelse og inddragelse af eksterne aktører i undervisningen. Derudover kan en øget grad af sammentænkning med indsatsen omkring uddannelsesparathed også nævnes som en fremtidig mulighed.

Samlet set viser denne rapport, at skolerne er kommet langt i arbejdet med Den åbne skole, hvilket især afspejles i de mange samarbejder. Samtidig oplever skolerne både muligheder og udfordringer i det fremtidige arbejde med Den åbne skole. Nogle af udfordringerne imødekommes af igangværende indsatser, mens andre fortsat kræver fokus.

6. Bilag

6.1 Bilag A: Skabelon for skolernes tilbagemelding omkring samarbejder i relation til Den åbne skole

Hvem har I etableret kontakt til/samarbejde med? (Navn på forening, virksomhed etc.)	Hvordan er kontakten/samarbejdet blevet etableret? (Hvem har taget initiativ?)	Hvilken type kontakt/samarbejde er der tale om? (Engangsbesøg, flere besøg eller forløb).	Hvad er formålet med kontakten/samarbejdet?	Hvilke(t) klassetrin er kontakten/samarbejdet etableret for?	Hvilke(t) fag relaterer kontakten/samarbejdet sig til?

Bruger I læringforalle.nu som inspirationskilde til arbejdet med Den Åbne Skole? Hvis ja, hvordan?

Får I den tilstrækkelige understøttelse til arbejdet med Den Åbne Skole fra eksempelvis? (Hvordan/hvordan ikke?):

- Dagtilbud og Skole:
- UdviklingVejen:
- Andre:

6.2 Bilag B: Oversigtstabel over skolernes samarbejder med forskellige aktørgrupper i skoleåret 2016/2017

	Antal samarbejder	Gennemsnitlige antal samarbejder pr. skole	Antal skoler med samarbejder i kategori	Flest/færest samarbejder i kategori	Samarbejder i indværende/forsværgede skoleår	Antal unikke samarbejdspartnere/aktiviteter (i Vejen Kommune)	Gennemsnitlige antal samarbejder for klasser i de forskellige faser	Hyppigst tilknyttede fag (over 15 samarbejder)
Ungdomsskolen	0 (2)*	0/0,1*	0/2*	-	-	1 (1)	-	(Valgfag)
Musikskolen	4 (8)**	0,3/0,5**	4/7**	-	4	1 (1)	-	Musik (4/8)
Foreninger, fritidstilbud, organisationer, folkeoplysnings- og kulturinstitutioner	110	7,3	15	18/1	107/3	77	0. klasse: 2,2 1. klasse: 2,7 2. klasse: 2,4 3. klasse: 2,6 4. klasse: 2,4 5. klasse: 2,8 6. klasse: 2,6 7. klasse: 3,3 8. klasse: 3,4 9. klasse: 3,1	Dansk (25) Idræt (19) Historie (18) Billedkunst (17) Kristendom (15)
- Lokale foreninger og fritidstilbud	37	2,5	-	-	-	33	-	-
- Organisationer og landsdækkende foreninger	13	0,9	-	-	-	11	-	-
- Folkeoplysningsinstitutioner	4	0,2	-	-	-	3	-	-
- Kulturinstitutioner, inkl. kirker/præster	56	3,7	-	-	-	29	-	-

Den åbne skole i Vejen Kommune

Ungdomsuddannelsesinstitutioner	9	0,6	4	5/0	9	5 (2)	-	
Virksomheder	120	8	14	22/0	112/8	84 (54)	0. klasse: 1,2 1. klasse: 1,3 2. klasse: 1,4 3. klasse: 1,5 4. klasse: 2,6 5. klasse: 2,9 6. klasse: 2,9 7. klasse: 2 8. klasse: 3,9 9. klasse: 2,9	Natur/teknologi (29) Matematik (17)
- Private virksomheder	91	6,1	-	-	-	60 (38)	-	-
- Offentlige institutioner/virksomheder	23	1,5	-	-	-	19	-	-
- Enkelte fagpersoner	5	0,3	-	-	-	5	-	-
Andre aktører/aktiviteter	50	3,3	9		49/1	38*** (20)	-	
I alt	293	19,5	-	-	281/12	205	-	Natur/teknologi: 52 Dansk: 46 Idræt og bevægelse: 30

* Tallene i parentes angiver antal samarbejder, gennemsnitlige antal samarbejder pr. skole og antal skoler med samarbejder i den specifikke kategori, når de beskrevne valgfagssamarbejder medregnes.

** Tallene i parentes angiver antal samarbejder, gennemsnitlige antal samarbejder pr. skole og antal skoler med samarbejder i den specifikke kategori, når samarbejder beskrevet i Musikskolens egen rapport medregnes.

*** Vejen Kommunes egne skoler samt udefinérbare aktører (såsom 'lokalområdet') tæller ikke med i antallet af samarbejdspartnere.

d6.3 Bilag C: Afrapportering om projektet 'Fokus på læring i Den åbne skole i Vejen Kommune'

Dato for afrapportering: 10-06-2016

Praktisk information

Projektnavn	Fokus på læring i den åbne skole i Vejen Kommune
Projektansvarlig/kontaktperson	Jette Hildebrandt Andersen Udviklingskonsulent Dagtilbud og skole Vejen Kommune [...]

Parter i samarbejdet

Kommune	Vejen Kommune
Skole(r)	[...]
Kulturinstitution(er) / eksternt læringsmiljø	Poul la Cour Museet [...] Vejen Kunstmuseum [...] Glad Zoo [...]

Projektberetning

Beskriv projektets forløb i et kort resume. Projektberetningen skal kunne læses uden særlig kendskab til projektet.	Vi har valgt at arbejde med 3 forskellige former for besøg: • Appetizers / menu kort • Kend din kommune - på besøg for første gang • Det velbeskrevne undervisningsforløb 1. Appetizers / menu kort På http://laeringforalle.nu/ præsenteres de forskellige steder og deres tilbud. http://laeringforalle.nu/folkeskolen/den-aabne-skole/eksterne-laeringsmiljoer/

	Afhængig af behov kan der produceres en eller flere videoer pr. sted. Ingen videoer må vare over 3 min Der er endnu ikke produceret nogle videoer. 2. Kend din kommune - på besøg for første gang De eksterne læringsmiljøer opfordres til at beskrive "et første besøg". Formålet er de besøgende/klassen som et minimum får et kendskab til, hvad der tilbydes i Vejen. Her kræves ingen forberedelse af lærerne, man kommer og får en fortælling om stedet. Ideen med forløbene er at inspirere til endnu et besøg, hvor besøget indgår i en større sammenhæng. Aftalearket og skabelonen "Besøg for første gang benyttes". Se eksempler i bilagene. 3. Det velbeskrevne undervisningsforløb Se eksempler i bilagene.

Beskrivelse af undervisningsforløb

Klassetrin	Se eksempler i bilagene.
Samlet antal deltagende elever	Hvor mange elever har i alt gennemført undervisningsforløbet? • Poul La Cour 56 elever • Vejen Kunstmuseum 58 elever • Glad Zoo
Varighed	Hvert forløb strækker sig typisk over én gang. Men flere forløb kan kombineres. Ønsket er at et "Kend din kommune" forløb efterfølges af et nyt besøg, hvor der er forberedelse og efterbehandling af besøget på klassen.
Beskriv undervisningsforløbet	Se eksemplerne i bilagene.

Hvilke Fælles Mål tager forløbet udgangspunkt i, og hvilke konkrete læringsmål har været formuleret for undervisningsforløbet? Beskriv også øvrige mål med undervisningsforløbet.	Se eksemplerne i bilagene.
Hvordan er der konkret skabt sammenhænge mellem undervisningen på skolen og undervisningen på kulturinstitutionen/eksterne læringsmiljøer?	Se eksemplerne i bilagene.
Beskriv, hvordan der er arbejdet med evaluering af elevernes læring og feedback (dette punkt omhandler ikke evaluering af projektet eller undervisningsdesignet, men udelukkende hvordan der evt. er arbejdet med evaluering af elevernes læring og feedback til disse)?	I Vejen Kommune har vi et indsatsområde: Vurdering for læring. Her arbejder vi med synlig læring, formativ vurdering, læringsmakkere m.m. Denne indsats bruges også i samarbejdet med de eksterne læringsmiljøer. Det er klassens lærer, der står for planlægning af vurderingen. Den første vurdering foregår på stedet, mens en grundigere vurdering foregår tilbage på skolen. Nogle lærere lægger en vurderingsaktivitet ind under bustransporten.
Hvilke opgaver/hvilken rolle har læreren under selve undervisningsforløbet på kulturinstitutionen/det eksterne læringsmiljø?	Afhængig af besøgstype har læreren forskellige roller. "Kend din kommune" besøg er læreren den pædagogiske leder. Ved de velbeskrevne forløb er læreren langt mere aktiv under besøget. Præcis, hvad lærerens rolle er aftales inden besøget.
Evt. kommentarer og andet med relevans for undervisningsaktiviteterne	Undervisningsaktiviteterne har udviklet sig fra i starten at være meget fokuseret på læringsmål i forhold til de forenkede fælles mål til også at vægte andre former for læring. [...]

Samarbejdet mellem skole, kommune og kulturinstitution/eksternt læringsmiljø

Den udviklede model for samarbejdet mellem skole og kulturinstitution/eksternt læringsmiljø benyttes også i forhold til skole-virksomhedsamarbejdet.
Hvilke opgaver pålægger samarbejdsmodellen parterne i projektet?

Skole(r):	• At ajourfører og videreudvikle de beskrevne forløb. • At dele erfaringerne med andre i kommunen.
Kulturinstitution(er)/eksternt læringsmiljø:	• At arbejde med læringsmål. • At ajourfører og videreudvikle de beskrevne forløb. • At dele erfaringerne med andre i kommunen. • At stå til rådighed i forbindelse med optagelse af appetizer video.
Kommune:	• At dele de udviklede læringsforløb i forbindelse med implementering af LMS • At udvikle appetizer video. • At brede den opnåede læring ud til andre eksterne læringsmiljøer.
Hvordan sikrer samarbejdsmodellen en lokal forankring, der rækker udover projektperioden?	I første omgang bliver det ved at kommunen henviser til parternes hjemmesider, hvor forløbene kommer til at ligge inden de kommer på LMS. Hvert år afvikles et kursus "Leg dig klogere". http://laeringforalle.nu/kompetenceudvikling/matematik-og-naturfag/leg-dig-klogere/ Her deltager repræsentanter fra det eksterne læringsmiljø og lærere. Det næste kursus vil involvere Vejen Kunstmuseum samt Poul La Cour. Her vil lærerne afprøve dele af forløbene på deres egen krop.
Beskriv de varige kommunikationskanaler, der skal sikre synlighed overfor skoler om muligheder for undervisningsforløb på kulturinstitutionen/i eksterne læringsmiljøer.	Der afholdes flere møder med de eksterne læringsmiljøer, hvor erfaringer deles og forløb videreudvikles, specielt i forhold til læringsplatform og LMS.
Hvilke aktører har været involveret i udviklingen af samarbejdet og en evt. partnerskabsmodel?	Parterne i projektet med inspiration fra [...], Orion plantetariet. [...], Metropol samt artiklen Eksterne læringsmiljøer og naturfag.

	http://ntsnet.dk/sites/default/files/Eksterne_l%C3%A6ringsmilj%C3%B8er_UL_PUA_1.pdf
Skal samarbejdet mellem skole, kulturinstitution/eksternt læringsmiljø og kommune fortsætte?	Ja, vi var også i gang inden.
Skal samarbejdsmodellen udbredes til andre kulturinstitutioner/eksterne læringsmiljøer og skoler i kommunen?	Ja helt sikkert, så meget som muligt.
Beskriv styrker og svagheder ved samarbejdsmodellen	Det er lidt svært at sige endnu. Målet er at få forløbne ind i en læringsplatform, men denne er endnu ikke på plads. Delingen af forløbne vil derfor først rigtig ske, når platformen er på plads. Mit indtryk er at der er flere og flere, der benytter de eksterne læringsmiljøer efterhånden som de gode historier breder sig. Ved at indføre vores 3-trinsraket gør vi det også meget let for lærerne at besøge de eksterne læringsmiljøer på det niveau som de p.t. magter.
Bemærkninger	[...] Glad Zoo har efter de gode oplevelser med skolebesøg indført årskort for skoler, så der bliver endnu mere gang i den næste år.

6.4 Bilag D: Vejen Teknik & Miljøs opgørelse over skolernes brug af busser i forbindelse med Den åbne skole

Bemærkning: De angivne ture inkluderer ikke busture i forbindelse med skolernes deltagelse i Skraldiade og Skills samt biografkørsel.

Fleksibel kørsel - statistik til og med uge 6 2016

Bekræftede ture, hvor bestiller evt. ændre destination, tidspunkt eller der arrangeres samkørsel vil tælle dobbelt i statistikken (enkelte kan endda nå at blive ændret mere end en gang). Ture der bliver aflyst og hvor der er forgæves kørsel tæller også med.

Papuga

Antal bookede ture = 671

Følgende kørsel er ikke medregnet i opgørelsen:

- Fast ugentlig kørsel for Ungdomsskolen.
- Skills d. 18. september 2015
- Biografkørsel uge 43 og 44 2015
- Skradliade 1. oktober 2015
- Skills d. 4. og 5. februar 2016
- Biografkørsel uge 8 og 9 2016

Solveigs Taxi

Antal bookede ture	Antal ture/talte bekr. august	4
	Antal ture/talte bekr. september	32
	Antal ture på "listen" fra 1/10-15	<u>165</u>
	I alt	201

Følgende kørsel er ikke
medregnet i opgørelsen:

- Ture bestilt direkte ved Solveigs Taxi
- Skills d. 18. september 2015
- Biografkørsel uge 43 og 44 2015
- Skradliade 1. oktober 2015
- Skills d. 4. og 5. februar 2016
- Biografkørsel uge 8 og 9 2016

Afslag

Afslag på ture

= 120